

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/73/2022
Identifikačné číslo spisu: 5811201153
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5811201153.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ A. E., bývajúcej v H. E., B. XXX, 2/ F. Q., bývajúcej v Z., Q. XXX/X, 3/ V. F., bývajúceho v I., I. XXX, 4/ V. F., bývajúceho v A. nad A., Q. XXXX, 5a/ L. U., bývajúcej v H., Q. XX, ČR, 5b/ B. V., bývajúcej v H., Z. 2, ČR, 5c/ J. C., bývajúceho v H., Q. XX, ČR, zastúpených splnomocnencom Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1735/29, IČO: 50 120 000, proti žalovaným 1/ M. F., bývajúcemu v H., A. XXX/X, ČR, 2/ T. F., bývajúcemu v H. E., B. XXX, 3a/ P. C., bývajúcemu v Q., F. XXXX, ČR, 3b/ P. C., bývajúcemu v Q., F. XXXX, ČR, 3c/ X. C., bývajúcemu v Q., F. XXXX, ČR, 4a/ P. C., bývajúcemu v A. - J., U lesa XXX/XX, ČR, 4b/ MUDr. P. C., bývajúcemu v X., U Q. XXXX, ČR, 4c/ F. N., bývajúcej v T., ČR, 4d/ Ing. D. C., bývajúcemu v A. - Z. F., G. XXXX, ČR, 4e/ X. C., bývajúcemu v A. - J., U E. XXX, ČR, o určenie, že vec patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde v Námestove pod sp. zn. 9C/67/2011, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 27. februára 2018 sp. zn. 5Co/309/2017 v spojení s opravným uznesením zo dňa 25. novembra 2021 sp. zn. 5Co/309/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5a/, 5b/, 5c/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. mája 2017, č. k. 9C/67/2011-230 rozhodol, že nehnuteľnosti parcela C-KN č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 904 m², parcela C-KN č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 318 m², parcela C-KN č. XXXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 900 m², parcela C-KN č. XXXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 527 m², ktoré sa nachádzajú v obci H. E., katastrálne územie H. E. a sú zapísané na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Z., katastrálny odbor, patria do dedičstva po poručiiteľke T. F., rod. E., narodenej XX. P. XXXX, zomrelej 1. P. XXXX, naposledy bytom H. E. č. XXX. Žalovaným priznal

nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Opravným uznesením z 25. mája 2017 č. k. 9C/67/2011-237, opravil nesprávny výrok rozsudku o trovách konania tak, že nárok na náhradu trov konania priznal žalobcom.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom z 27. februára 2018 sp. zn. 5Co/309/2017 v spojení s opravným uznesením zo dňa 25. novembra 2021 sp. zn. 5Co/309/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením z 25. mája 2017 č. k. 9C/67/2011 potvrdil ako vecne správny a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré mu spísal právny zástupca splnomocnený i na zastupovanie žalovaného 1/ v dovolacom konaní (pozri č. l. 301 spisu), v ktorom dovolaní žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako i rozsudok prvoinštančného súdu zamietol a priznal mu trovy konania a trovy dovolacieho konania. Prípustnosť dovolania žalovaný 1/ odôvodnil § 420 písm. f/ CSP.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu navrhli dovolanie odmietnuť.

5. V priebehu dovolacieho konania právny zástupca žalovaného 1/ JUDr. Štefan Strýček, advokát so sídlom v Čadci, F. Kráľa 2080 dňa 19. septembra 2019 (pozri č. l. 439) oznámil súdu prvej inštancie, že v zmysle § 22 zákona o advokácii odstúpil od zmluvy o poskytovaní právnych služieb a ukončil právne zastupovanie žalovaného 1/ v dovolacom konaní.

6. Prvoinštančný súd uznesením zo dňa 25. augusta 2021 sp. z. 9C/67/2011 (pozri č. l. 483 spisu) poučil dovolateľa o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, súčasne ho vyzval, aby v lehote 20 dní od doručenia výzvy preukázal splnenie podmienky dovolacieho konania vyplývajúcej z § 429 ods. 1 CSP, t. j. uviedol, či je v dovolacom konaní zastúpený advokátom a na preukázanie tejto skutočnosti doložil písomné splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní. Súčasne bol dovolateľ poučený, že ak dovolanie v stanovenej lehote nedoplní, dovolací súd jeho dovolanie odmietne.

7. Dovolateľovi, najskôr výzva prvoinštančného súdu zo dňa 1. apríla 2021 s obdobným obsahom ako následné uznesenie z 25. augusta 2021 (pozri bod 6), boli doručované postupom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rade (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch („doručovanie písomností“) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000, nakoľko išlo o doručovanie súdnych písomností do Českej republiky (t. j. z jedného členského štátu do iného). Pri výzve prvoinštančný súd zvolil postup podľa článku 14 nariadenie, t. j. priame doručenie poštou, ktorú zásielku si žalovaný 1/ podľa oznámenia poštového doručovateľa v odbernej lehote neprevzal (pozri č. l. 480 spisu). Uznesenie súd prvej inštancie doručoval dovolateľovi v súlade s článkom 4 nariadenia prostredníctvom prijímajúceho orgánu (Okresného súdu v Novom Jičíne) v súlade s predpismi prijímajúceho členského štátu (Českej republiky), v danom prípade bez potvrdenia o prevzatí postupom podľa § 50 ods. 1 Občianskeho súdneho rádu, s uvedením dátumu doručenia 6. septembra 2021 (pozri č. l. 431 spisu).

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ treba odmietnuť.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia

ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

10. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

11. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

12. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovujúc osobitnú podmienku dovolacieho konania, vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) v dovolacom konaní obligatórne zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo advokátom spísané. Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa vzťahuje už na fázu podania dovolania. Ak dovolateľ splnomocní advokáta až po podaní dovolania (a uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie), podmienka povinného právneho zastúpenia splnená nie je.

13. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania v zmysle § 429 ods. 1 CSP upravuje ustanovenie § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

14. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP teda predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

15. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

16. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 1/ napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktoré mu bolo doručené prostredníctvom jeho vtedajšej splnomocnenej právnej zástupkyne advokátke JUDr. Ive Pavlíkovej, podľa doručky dňa 19. apríla 2018, ktoré rozhodnutie obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach

dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní a o nevyhnutnosti spisania dovolania advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Dovolanie žalovaného bolo adresované dovolaciemu súdu a doručené súdu prvej inštancie v dovolacej lehote, dovolateľ pri podaní dovolania bol zastúpený advokátom (novým) a advokátom bolo i spísané. Následne ale právny zástupca žalovaného 1/ (JUDr. Štefan Strýček, advokát) oznámil súdu prvej inštancie, že ukončil právne zastupovanie žalovaného 1/ v dovolacom konaní.

17. Aby boli splnené všetky podmienky prípustnosti dovolania a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum, je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať svoje dovolanie tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti jeho podania zároveň bude splnená podmienka náležitosti dovolania vrátane povinného právneho zastúpenia v zmysle § 429 CSP. To znamená, že ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, dovolateľ je povinný v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolaním napáda (§ 427 ods. 1 CSP), podať dovolanie právne perfektné, t. j. spĺňajúce všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 428 a § 429 CSP; prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo. (Jediná výnimočná procesná situácia, kedy súd poskytne dovolateľovi dodatočnú lehotu na odstránenie vád, sa týka výlučne vady podľa § 429 ods. 1 CSP, a to len za predpokladu absencie resp. nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom). Opačný záver, podľa ktorého ak by pre právne relevantné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pri zachovaní stanovenej dvojmesačnej dovolacej lehoty postačovalo len podanie akéhokoľvek blanketného, neúplného, nesprávneho alebo nezrozumiteľného dovolania a dovolateľ by mohol vady takéhoto dovolania účinne odstraňovať aj po uplynutí tejto lehoty (v podstate až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom), je v rozpore s koncepciou prísneho režimu koncentrácie sporového konania, ktorá sa vzťahuje na inštitút dovolania upravený Civilným sporovým poriadkom (porov. § 430, § 434, § 427 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 a contrario CSP), ako aj s ustanoveniami zákona vymedzujúcimi podmienky prípustnosti dovolania (§ 419 až § 435 CSP).

18. Pokiaľ dovolateľ podal dovolanie nespĺňajúce zákonom požadované náležitosti, resp. ich nedostatky i napriek kvalifikovanej výzve súdu neodstránil (procesná situácia predpokladaná ustanovením § 436 ods. 1 CSP), podmienky prípustnosti dovolania neboli splnené úplne, a tak vznikol právny následok v podobe neprípustnosti dovolania. Dovolateľ bol v napadnutom rozsudku riadne poučený o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní a o nevyhnutnosti spisania dovolania advokátom. Poučený bol i následne osobitným rozhodnutím s výzvou na odstránenie vád dovolania v absencii právneho zastúpenia v dovolacom konaní po ukončení právneho zastúpenia dovolateľa oznámené súdu jeho dovtedajším právnym zástupcom.

19. Z obsahu spisu je pritom zrejmé, že dovolateľ nie je osobou preukázateľne disponujúcou zákonom požadovaným vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (kedy by na splnení podmienky jeho povinného zastúpenia advokátom a spisania týmto aj dovolania nebol dôvod trvať), a nedostatok svojho zastúpenia advokátom neodstránil.

20. V dôsledku nečinnosti žalovaného 1/, a teda neodstránenia vady dovolania, o ktorej existencii bol dovolateľ poučený (odvolacím súdom v písomnom vyhotovení jeho rozsudku a následne ešte raz súdom prvej inštancie), zostala osobitná podmienka dovolacieho konania uvádzaná pod bodom 10. zhora v prejednávanej veci nespĺnená. Vzhľadom na to nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

21. Z tohto dôvodu preto najvyšší súd dovolanie žalovaného 1/ podľa § 447 písm. e/ CSP odmietol.

22. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.